

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă timbrul postal

S U M A R

Folosința și administrațiunea legală a părintelui, de d-l Iuliu Dragomirescu,

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Const. Z. Olmazu și alta cu Maria D. Z. Olmazu și altele.

Tribunalul județului Caliacra: Societatea comercială «Saedenie» cu Stoian Ghermanoff.

Folosința și administrațiunea legală a părintelui

În schimbul obligațiunilor sale naturale, și ca o consecință a puterii paterne, tatăl în timpul căsătoriei, și după desfacerea căsătoriei, acel din doi soți rămas în viață conservă dreptul de folosință asupra averii copiilor lor până la vârsta de 20 de ani deplini, sau până la emanciparea lor dacă se va face înainte de această dată.

Dreptul de folosință, fiind un drept special, acordat printr-o dispozițiune anumită a legii, nu aparține după codul nostru decât părintelui legitim; în Franța, prin legea din 2 Iulie 1907, se acordă dreptul de folosință și aceluia dintre părinții naturali care exercită puterea paternă, impunându-i însă anumite obligațiuni formale.

Regulele dela uzufructul ordinar guvernează și uzufructul legal al părintelui, care se întinde asupra universalității bunurilor copilului, exceptând acele bunuri, donate sau legate, cu înlăturarea expresă a folosinței legale, precum și acele bunuri câștigate prin munca deosebită a copiilor.

Textele clare ale legii determină drepturile și sarcinile uzufructuarului legal. Tatăl sau muma percep veniturile averii minorilor și nu dau seamă de întrebuințarea lor; ei nu dau socoteală decât de fondul averii minorului. Ei administrează averea minorilor copii, în baza dreptului de administrație legală, care nu trebuie confundat și nici nu se conduce după regulile dela tutela ordinară.

Administrația legală a averii minorilor, care aparține tatălui, este scutită de toate dificultățile tutelii. Este adevărat că, textele de lege nu organizează această administrațiune, însă, în tăcerea legii, jurisprudența și doctrina au stabilit caracterul acestei administrațiuni. O deosebire importantă o face legiuitorul, când se ocupă de garanțiile pe care tutorul trebuie să le dea în interesul minorului, garanții prevăzute în art. 1762-1767: după textul acestui din urmă articol tatăl sau mama sunt scutiți însă de ipoteca legală.

Din confuziunea între tutela ordinară și administrațiunea legală, impropriu numită tutelă, rezultă uneori dispozițiuni vexatorii și cu un pronunțat caracter antijuridic; nu s'ar putea decât numai prin învederat exces de putere, supune gestiunea tatălui sau mamei, fie controlului justiției, fie controlului consiliului de familie; dar, precum bunurile tatălui sau mamei nu sunt grevate de ipoteca legală, tot asemenea tatăl n'are nevoie să fie asistat de consiliul de familie chiar în actele cele mai grave. Pe lângă toate actele pe care un tutore ordinar poate

să le facă fără învoirea consiliului de familie, tatăl, administrator legal, după majoritatea jurisprudențelor (Planiol, I, no. 1714; Aubry et Rau, t. I, pag. 506; D. Alexandresco, t. II, ed. a 2-a, pag. 552), poate să intenteze o acțiune imobiliară, să achizițeze, să transigeze, să se împrumute și să ipoteceze, să renunțe la legatele făcute minorului, să înstrăineze valorile mobiliare, etc., și încă odată, tatăl sau mama, care au administrațiunea legală, nu dau seama conform art. 343, decât de fondul averii asupra căreia legea îi dă dreptul de folosință.

Legiuitorul a avut în vedere afecțiunea părintească: necontestată, care face pe părinte capabil de sacrificii, iar nu de fraudă, abuz și speculațiune. Controlul justiției sau al consiliului de familie ar stânjeni libertatea și spontaneitatea acțiunii părintești.

Dând atâtea drepturi tatălui sau mamei în administrațiunea sa legală, și cu drept cuvânt, ar fi să se procedeze după legea Caragea sau după datinele vechi, când ar fi în cele din urmă forțați să dea socoteală de gestiunea lor. De asemenea părintele care are uzufructul legal al averii copiilor săi minori, nu poate să fie niciodată împedat în liberul exercițiu al acestui drept. Am arătat că uzufructuarul legal este guvernat după regulile dela uzufruct. Astfel, când fondul uzufructului consistă într'o sumă de bani, uzufructuarul ordinar are dreptul a dispune de acești bani (art. 526), sub darea unei cauțiuni (art. 541). *A fortiori* tatăl sau mama care au uzufructul legal al averii copiilor au dreptul a li se libera sumele de bani, conform regulilor dela uzufruct și conform art. 541, «tații și mamele ce vor avea uzufructul legal al averii copiilor lor nu sunt obligați a da cauțiune». Pentru această ar fi un exces de putere a se reține o sumă de bani conveniți minorului la Casa de depuneri cu procente derizorii și ar fi să se legisfereze în materia administrațiunii legale când s'ar obliga părintele uzufructuar să dea cauțiune sau garanție.

«Tutorele legal, având folosința averii copiilor săi copii, spune Inalta Curte de casație (*Dreptul*, No. 67 din 1887), trebuie a i se lăsa toată atitudinea de a administra cum va crede mai bine averea minorilor, în interesul sporirii uzufructului său. Și nu s'ar putea ajunge la acest rezultat, dacă fără vreo dispozițiune a legii, s'ar impune tutorelui legal, obligațiunea ca să depună la Casa de depuneri banii

proveniți din vânzarea averii copiilor, în care caz procentele ar fi neînsemnate. Obligațiunea impusă cumpărătorilor pădurei copiilor de a depune prețul la Casa de depuneri, nefiind întemeiată pe nici un text de lege, din contră fiind contrarie art. 338, 416 și 541, părțile contractante pot s'o nesocotească».

Legiuitorul a avut cea mai mare și cea mai îndreptățită încredere în părinte și această «încredere spune Inalta Curte într'o altă hotărâre (Cas. I, No. 86, B. 1869, p. 121) se face și mai evidentă din dispozițiunile art. 541, de pe care aceștia când au uzufructul legal al averii copiilor lor, sunt dispensați de darea cauțiunii la care sunt obligați ceilalți uzufructuari. Și dispensarea făcută de lege prin art. 541, în favorul părinților când au uzufructul legal, nu este numai pentru cazul când uzufructul cuprinde lucruri nemișcătoare, dar încă și pentru cazul când el cuprinde și lucruri mișcătoare, și chiar numai bani, ceea ce rezultă mai evident din art. 542, după care banii cuprinși la uzufruct se pun la dobândă, dacă uzufructuarul care nu este dispensat de lege a da cauțiune, nu găsește să ofere o cauțiune».

O serie de jurisprudențe ale supremei Curți consacra aceste principii și dau toată posibilitatea tatălui și mamei, în dubla lor calitate de uzufructuari și de administratori legali, de a dispune de averea imobiliară a copiilor, neavând a da socoteală de fondul acestei averi decât numai copiilor lor ajunși la majoritate. Există o tendință de a se îngădi atât puterea paternă cât și administrațiunea legală. S'au propus a se legisfereze în sensul de a se cere autorizarea justiției pentru orice act care ar excede administrația și se consideră ca excedând administrațiunea, înstrăinarea, conversiunea și întrebuițarea valorilor mobiliare (Proiectele *Bisseuil* și *Cazot*, apud *Planiol*, vol. I, pag. 555). Dar proiectele nu s'au votat și, spre binele social, părinții au rămas ca și la noi să administreze averea copiilor, fără interveniri, care ar slăbi legăturile sacre de afecțiune și de abnegație ce trebuie să unească pe copii de părinții lor. Se schimbă chestiunea când e vorba a se lua măsuri restrictive împotriva părinților care abuzează de puterea lor paternă precum și a se garanta așa numitele legi ale «drepturilor copiilor» (*Planiol* vol.

I, No. 1643). In niciun caz însă judecătorul n'ar putea să adauge la lege sau în lipsa unor texte de lege să ordone măsuri după o echitate care variază cu intențiile și opiniunile personale.

Iuliu Dragomirescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 13 Martie 1915

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

Const. Z. Olmazu și alta cu Maria D. Z. Olmazu și altele

TESTAMENT. — CAPTAȚIUNE. — MIJLOACE ILICITE. — DOVADĂ. — ART. 953 C. CIV.

TESTAMENT. — CAPTAȚIUNE. — CONCUBINAJ. — ART. 953 C. CIV.
TESTAMENT. — DOLUL UNEI ALTE PERSOANE. — CAUZĂ DE NULȚATE. — ART. 960 C. CIV.

1° Mijloacele ilicite întrebuințate în captațiune pot fi stabilite prin toate mijloacele de probațiune admise de lege, între care și proba testimonială și prezumțiunile, și aparține judecătorilor fondului de a aprecia valoarea acestor dovezi pentru stabilirea mijloacelor dolosive.

2° Deși în dreptul modern, în deosebire de vechiul drept, concubinajul nu constituie prin el însuși o cauză de incapacitate de a da sau a primi prin testament, totuși el unit cu alte mijloace dolosive poate și astăzi să fie considerat ca un element al captațiunii, și Curtea de apel judecând astfel pentru a decide că voința testatorului a fost fructul unei captațiuni din partea concubinei sale n'a săvârșit nici un exces de putere.

3° Dacă într'o convențiune, unde consimțământul este rezultatul voinței părților, dolul unei a treia persoane nu poate avea de efect anularea convențiunii, în materie de testament însă, care este opera unei singure voințe, dolul unei alte persoane decât beneficiarul, săvârșit în folosul acestuia, anulează întregul testament, pentru cuvântul că, în primul caz, celce tratează cu o altă persoană poate dobândi dela aceasta toate infor-

mațiunile relative la manoperile dolosive întrebuințate, pe când în cazul al doilea, voința testatorului este la discreția celui ce întrebuințează dolul, deoarece nu are în fața sa o altă parte a cărei voință urmează a se acorda cu a sa.

No. 189. — Respinse recursurile făcute de Const. Z. Olmazu și de Maria Răducanu, fostă C. Z. Olmazu, contra deciziunii cu No. 108 din 1914, a Curții de apel din București, secțiunea I, în proces cu Maria D. Z. Olmazu, Alexandrina Ecat. D. Cordescu și Aurelia I. Z. Olmazu.

S'a ascultat citirea raportului făcut în cauză, de d-l consilier Bossy; pe d-nii avocați M. Gaster, M. Ferechide, Em. Antonescu și C. Sipsom, pentru recurenți, în desvoltarea motivelor de casare; pe d-nii avocați Take Ionescu și B. Missir, pentru intimați, în combateri; pe d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni, pentru respingere.

Curtea deliberând,

Asupra motivelor de casare:

I. „Violarea și greșita interpretare a art. 1199 și 1203 c. civ., exces de putere, întrucât Curtea consideră memoriul făcut de d-na Răducanu, ca o prezumțiune din care deduce captațiunea testatorului Olmazu, deși anterior recunoscuse că acel memoriu nu putea constitui o mărturisire“.

II. «Omisiune esențială și exces de putere, întrucât Curtea omite a se pronunța asupra înlăturării memoriului, mijloc de apărare esențial, căci excluderea memoriului ar fi determinat o decizie contrarie».

III. «Denaturare și exces de putere, întrucât Curtea dând faptului concubinajului efectul de a face inutilă dovada în mod precis a manoperilor dolosive exercitate asupra testatorului, redă în mod indirect acestui raport pretins, o consecință pe care fusese obligată a 'i-o refuza, iar pe de altă parte, considerând ca stabilite manoperile dolosive numai din enunțarea oarecăror fapte, Curtea denaturează în mod vădit aceste elemente ale desbaterilor».

IV. «Exces de putere și violarea principiului că dolul nu vițiază voința decât atunci când se stabilește că el a fost determinant».

Având în vedere decizia supusă recursului din care rezultă că Niculae Zahariad Olmazu prin testamentul olograf din 27 Ianuarie 1910, institue legatar universal al averii sale pe nepotul său de frate Constantin C. Z. Olmazu, minor, cu sarcina mai multor legate particulare lăsate celorlalți nepoți și cumnatei sale Maria C. Olmazu, azi Maria I. Răducanu, mama legatarului universal; că tot prin acest testament Niculae Zahariad Olmazu dispune ca, în timpul mi-

norității legatarului universal, averea să se administreze de mama sa cu obligațiune ca cel puțin jumătate din venit să-l capitalizeze până la ajungerea la majoritate a legatarului universal în folosul acestuia, iar restul venitului să-l întrebuințeze pentru creșterea și educațiunea lui; că în luna Mai 1910, testatorul încetând din viață, două din rudele sale Dumitru Zahariad Olmazu în calitate de frate, reprezentat în cursul procesului prin fiica sa Alexandrina Ecaterina D. Cordescu, și Aurelia P. Z. Olmazu, în calitate de nepoată a testatorului, au făcut acțiunea de față în anularea testamentului pentru trei motive: 1) pentru captațiune dolosivă exercitată de Maria Răducanu asupra voinței testatorului; 2) pentru cauză ilicită de oarece testamentul este prețul relațiilor nepermise dintre numita și testator; și 3) pentru că testamentul conține o condițiune contrarie ordinii publice și anume că testatorul lăsând întreaga avere minorului său nepot, a retras tatălui, care este administrator legal, dreptul de administrațiune asupra averii legate, dând acest drept mamei minorului, Maria Răducanu; că, Curtea de apel a admis acțiunea și a anulat testamentul, pentru primul și al doilea motiv, fără a mai intra în cercetarea celui d'al treilea.

În ce privește motivele de casare relative la motivul de nulitate dedus din captațiune:

Considerând în drept că este de esența dispozițiilor testamentare ca ele să pornească din voința liberă a celui ce le-a făcut; că această voință nu există când testamentul este rezultatul captațiunii dolosive care a nimicit libertatea de voință a testatorului; că mijloacele ilicite întrebuințate în captațiune pot fi stabilite prin toate mijloacele de probațiune admise de lege, între care și proba testimonială și prezumțiunile și că aparține judecătorilor fondului de a aprecia valoarea acestor dovezi pentru stabilirea mijloacelor dolosive;

Având în vedere că, în speță, Curtea de apel constată din depunerile martorilor și prezumțiunile anume arătate în decizia sa că între testator și Maria Răducanu au existat relațiuni adulterine și care au durat timp de 18 ani, ceea ce a făcut ca manoperile dolosive întrebuințate spre a-i captă voința să aibă o înrăurire mult mai mare decât dacă n'ar fi existat

asemenea relațiuni; că Maria Răducanu îndepărta pe testator de rudele sale prin critice sau insinuări calomnioase și că uzând de diferite mijloace dolosive a reușit să substituie voinței lui propria sa voință; că, aprecierea acestor elemente ale captațiunii și ale manoperilor frauduloase, cum și constatarea că ele au avut un efect determinant asupra voinței testatorului constituie o cestiune de fapt care scapă controlului acestei Curți;

Considerând că, deși este adevărat că în dreptul modern, în deosebire de vechiul drept, concubinajul nu constituie prin el însuși o cauză de incapacitate de a da sau primi prin testament, totuși nu este mai puțin adevărat că el unit cu alte mijloace dolosive, poate și astăzi să fie considerat ca un element al captațiunii; că Curtea de apel judecând astfel pentru a decide că voința lui Nicolae Z. Olmazu a fost fructul unei captațiuni dolosive din partea concubinei sale n'a săvârșit nici un exces de putere;

Având în vedere că, Curtea de apel mai deduce existența manoperilor captațiunii dolosive și din memoriul prezentat de însăși Maria Răducanu în procesul cu fostul ei soț, Constantin Z. Olmazu, prin care, voind să convingă justiția că nu este drept să i se ia administrațiunea averii copilului, confirmă toate faptele constatate de Curte și declară că nu pentru copilul sau pentru bărtatul său testase Nicolae Olmazu ci pentru dânsa, testamentul fiind opera ei;

Considerând că dacă declarațiunile făcute în acest memoriu nu pot fi opuse minorului Const. C. Z. Olmazu, întru cât nu emană dela acesta, totuși față de Maria Răducanu ele au necontestat valoarea unor mărturisiri extra-judiciare;

Că, declarațiunile din acest memoriu pot avea și față de minor valoarea unor prezumțiuni, întru cât faptele afirmate în el, au fost stabilite de Curte și prin depuneri de martori și celelalte prezumțiuni;

Că, prin urmare, când Curtea de apel atribue declarațiunilor conținute în memoriul Mariei Răducanu caracterul unor prezumțiuni, nu săvârșește nici un exces de putere și nici nu violează regulile din art. 1199 și 1203 codul civil;

Având în vedere că, nici din modul cum s'a apărât Maria Răducanu la instanțele de fond, nici

din recursul ce a făcut, separat de recursul minorului, nu rezultă că numita a dezavuat acest memoriu ca fiind făcut într'un moment de ură contra soțului său; că, prin urmare, nu poate fi vorba de omisiunea Curții de apel de a examina mijlocul de apărare tras dintr'o asemenea dezavuare, cum se susține prin motivul al doilea de casare, special numai recurentului Const Z. Olmazu;

Considerând că, dacă în materia convențiilor dolul nu este o cauză de nulitate de cât în cazul când vine dela una din părțile contractante iar nu și dela o a treia persoană (art. 960 c. civ.), nimic nu justifică aplicațiunea acestei regule la actele de dispozițiune cu titlu gratuit, cum sunt testamentele;

Că, într'adevăr, dacă într'o convențiune, unde consimțământul este rezultatul voinței părților, dolul unei a treia persoane nu poate avea de efect anularea convențiunei, în materie de testament, care este opera unei singure voințe, dolul unei alte persoane decât beneficiarul, săvârșit în folosul acestuia, anulează întregul testament pentru cuvântul că, în primul caz, cel ce tratează cu o altă persoană, poate dobândi dela aceasta toate informațiunile relative la manoperile dolosive întrebuintate, pe când în cazul al doilea, voința testatorului este la discreția celui ce întrebuintează dolul, de oarece nu are în fața sa o altă parte a cărei voință urmează a se acorda cu a sa:

Că, pe lângă aceasta, fiind de esența liberalității ca să procedă dintr'un simțământ de afecțiune sau de generozitate, este esențial ca voința dela care emană să fie absolut liberă, să nu fie dictată de alte considerațiuni și să nu fie influențată de manopere frauduloase, oricare ar fi autorul lor;

Că, prin urmare, Curtea de apel cu drept cuvânt a decis că deși manoperile dolosive au fost întrebuintate, în speță numai de Maria Răducanu, ele anulează totuși și legatul universal lăsat minorului Constantin C. Z. Olmazu, după cum anulează întreg testamentul, adică indiferent de persoana dela care vine dolul;

Că, așa fiind, motivele de casare relative la nulitatea testamentului pentru cauză de dol nu sunt întemeiate și cată să fie respinse;

Considerând că întru cât deciziunea Curții de apel

se menține pe această parte, este fără interes examinarea celorlalte motive de casare prin care recurenții critică partea a doua a deciziunii relativă la existența cauzei ilicite;

Că, așa dar, recursurile urmează să fie respinse.
Pentru aceste motive, respinge.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI CALIACRA

Audiența dela 1 Decembrie 1914

Președinta d-lui Traian Alexandrescu, președinte

Societatea comercială «Saedinie» cu Stoian Ghermanoff

PĂMÂNTURI RURALE. — INSTRĂINARE. — PROHIBIȚIUNE. — ART. 115. L. ORG. DOBROGEA-NOUĂ.

Dispozițiunile art. 115 din legea pentru organizarea Dobrogei-Noui, privitoare la prohibițiunea înstrăinărilor de pământuri rurale, se aplică nu numai înstrăinărilor voluntare, pe cale directă, precum ar fi vânzarea, schimbul, donațiunea, dar și la orice înstrăinări indirecte, cum sunt acelea făcute pe calea execuțiunei silite imobiliare.

Tribunalul,

Având în vedere cererea de urmărire imobiliară făcută prin petițiunea înregistrată la No. 5049 din 1914, de creditorul ipotecar societatea comercială «Saedinie», contra debitorului Stoian Ghermanoff, din comuna Tekea, pentru executarea actului de ipotecă, autentificat de judecătoria de pace bulgară din Balcic, sub No. 296 din 1911, și investit cu formula executorie sub No. 401 din 1914, de către judecătoria ocolului rural Balcic;

Considerând că, în urma acestei cereri, tribunalul autorizând corpul de portărei prin jurnalul No. 2660 din 1914, a procedea la executare s'a fixat termen pentru adjudecarea provizorie azi;

Că, în contra acestei urmăriri imobiliare, ministrul domeniilor prin avocatul statului din județul Caliacra, a introdus contestația făcută prin petițiunea înregistrată sub No. 13242 din 29 Noembrie 1914, întemeiată pe motivul că întrucât urmărirea de față are de obiect un imobil rural, această urmărire nu se poate desăvârși, de oarece art. 115 din legea pentru organizarea Dobrogei-Noi, declară

ca nule de drept și fără valoare orice acte de înstrăinare fățișe sau deghizate pentru orice fel de proprietate sau posesiune, făcute dela 28 Iunie 1913, și până la verificarea definitivă a drepturilor vânzătorilor ;

Având în vedere că această contestațiune făcută de stat pentru apărarea dreptului său de preempțiune, pe care îl dă art. 120 din legea pentru organizarea Dobrogei-Noui, nu este introdusă în termenul de 20 zile, înainte de data adjudecării provizorii conform art. 525, al. 2 din procedura civilă, astfel încât urmează a fi respinsă ca tardivă ;

Că, susținerea statului că termenul de 20 zile nu-i poate fi aplicabil, întrucât contestațiunea de față are de obiect un principiu de ordine publică, nu poate fi întemeiată, de oarece contestațiunea tinde la garantarea unui drept patrimonial, dreptul de preempțiune, și în afară de aceasta, o contestațiune fondată numai pe interesul de a se păzi principiile de ordine publică, ar fi și inadmisibilă din partea ministerului de domenii, dat fiind că păzitorii acestor principii sunt chiar judecătorii chemați să le aplice, sau ministerul public în cazurile prevăzute de art. 736 pr. civ. ;

Având în vedere că tribunalul a ridicat din oficiu chestiunea inalienabilității temporale a imobilelor rurale din Dobrogea-Nouă, ca, fiind de ordine publică, întrucât este îndeobște admis că toate legile cari tind la organizarea proprietății funciare sunt de ordine publică, ca interesând repartițiunea teritoriului și marile probleme ale economiei generale (Planiol, vol. I, No. 292 ; Baudry Lacantinerie, *Traité de droit civil*, t. I, No. 269, pag. 244 ; *Précis de droit civil*, t. I, pag. 50, No. 95 ; D. Alexandresco, vol. I, pag. 228 și autoritățile acolo citate, Dalloz ; anul 1890, partea I, No. 533) ;

Că, asupra acestei chestiuni, puse în desbateri, creditorul urmăritor a susținut că dispozițiunile art. 115 din legea pentru organizarea Dobrogei-Noui, privitoare la prohibițiunea înstrăinărilor de pământuri rurale, se aplică numai înstrăinărilor voluntare, iar nu și celor forțate pe calea cărora creditorii ipotecari își exercită drepturile lor de creanță ; că, legiuitorul nu a putut atinge drepturile câștigate ale creditorilor ipotecari conform art. 1 din codul civil,

unde se stabilește principiul neretroactivității legilor ; că, urmărirea sau suspendarea urmăririi pe motivul inalienabilității temporale ar duce la acordarea unui morator debitorului-ipotecar, ceea ce nu se poate ; că, însfârșit, statul nu are nici un interes ca să obțină amânarea urmăririi, deoarece dreptul său de preempțiune este destul de garantat prin dispozițiunile art. 120 din legea pentru organizarea Dobrogei-Noui, unde se prevede că statul poate exercita acest drept în curs de trei luni dela adjudecare, și că în afară de aceasta întrucât adjudecatorul ar voi să cumpere pe propriul său rizic nimeni nu ar fi prejudiciat ;

Având în vedere că din niciuna din dispozițiunile înscrise în legea pentru organizarea Dobrogei-Noui, nu rezultă că legiuitorul ar fi luat vreo măsură, care să atingă drepturile câștigate în materie de proprietate sau în ceea ce privește creanțele și garanțiile acestor creanțe și că s'ar fi înlăturat astfel principiul neretroactivității, care este unul din principalele caractere ale legiferării și ale anexiunii, căci prin art. 115 din legea pentru organizarea Dobrogei-Noui, nu se aduce nicio atingere dreptului de proprietate, ci se amână temporar o porțiune din exercițiul acestui drept (jus abutendi), până ce toți proprietarii de imobile rurale își vor verifica titlurile lor ;

Considerând că, oricare ar fi originea și fundamentul proprietății, fie că este o instituție de drept natural sau civil, fie că este rezultatul unui fapt violent de ocupațiune, al muncii acumulate sau al postulatului libertății omenești, un lucru este în afară de orice discuție, că proprietatea este un fapt și că însuși principiul de suveranitate internă al statului, echivalent cu noțiunea domeniului eminent, implică pentru stat dreptul de a organiza proprietatea fonciară pe baze cât mai folositoare întregului organism național (Charles Gide, *Economie Politique* ; H. Spencer, *La Justice*) ;

Că interesul privat, spune D-l Alexandresco, vol. 3, partea I, pag. 257, trebuie să cedeze înaintea interesului public, conform principiului : „Quod communiter, omnibus prodest, hoc private utilitati proferendum“, pentru că societatea are și ea o misiune de îndeplinit față de membrii ei ;

Că, acest principiu al puterii statului nu este numai un diziderat de doctrină abstractă, dar este înseris chiar în legislația pozitivă și anume în art. 481 c. civ., și art 19 din constituție;

Că, astfel fiind, cu atât mai puțin s'ar putea contesta sau critica acest drept al statului modern, cu cât el nu se mai reazimă pe concepția veche a omnipotenței feudale, ci pe datoria pe care o are statul de a armoniza interesele private cu cele de ordin general;

Având în vedere că, unul dintre efectele anexiunii fiind și acel al substituirii statului anexat în drepturile de suveranitate și de personalitate juridică a statului desmembrat, rezultă că tot ceea ce putea face statul în prejudiciul căruia s'a făcut anexiunea, poate face și statul sub dominațiunea căruia a trecut teritoriul anexat;

Că, întrucât prin dispozițiunile art. 35 și 308 din legea bulgară a bunurilor, proprietăților și servituțiilor, se pune principiul că limitele și întinderea proprietății se poate revizui între vecini și că posesiunea actuală nu admite prezumpțiunea unei posesiuni mai vechi, dacă posesorul nu are titlu, este evident că statul nostru putea să procedă la un asemenea control și că acest drept al statului se întemeiază atât pe interesul său de proprietar vecin cât și în virtutea dreptului de suveranitate internă;

Considerând că, stabilindu-se aceste principii în legea bunurilor, proprietăților și servituțiilor, prin care se contestă posesiunii forța probantă, ce i se atribue în genere pentru valorificarea drepturilor de proprietate, legiuitorul bulgar a recunoscut că împrejurările politice și economice, cari au precedat alcătuirea proprietății imobiliare în Bulgaria, militau pentru admiterea unui control;

Având în vedere, că prin art. 115 mai sus menționat, prohibindu-se orice înstrăinare, fie fățișă fie deghizată, pentru orice fel de proprietate sau posesiune, prin aceasta s'a înțeles să se interzică nu numai acele moduri de înstrăinare obișnuită, adică numai translațiunea pe calea aparentă, cum ar fi vânzarea, schimbul, donațiunea, dar și orice translațiune indirectă, cum este cea a execuțiunei silite imobiliare, de oarece a se interpreta altfel textul, ar fi să se admită, că legiuitorul a deschis el însuși

perspectiva fraudei de lege, punând la îndemâna celor interesați mijlocul de a intra în proprietatea unui imobil pe calea execuțiunei silite, improvizând în acest scop o creanță ipotecară fictivă;

Considerând că, în materie de prohibițiune legală, aceia ce trebuie reținut este însăși negațiunea actului, iar nu abilitățile procedurale prin ajutorul cărora cei interesați ar căuta să contravină legii, de oarece odată înlăturate aceste abilități, substratul juridic se reduce la însuși actul prohibit;

Că, chiar în ipoteza când creanța ipotecară ar fi sinceră și anterioară anexiunii, încă nu ar putea să fie pusă în curs de executare, întrucât art. 115 din legea pentru organizarea Dobrogei-Nouă, nu face nici o deosebire între vânzările voluntare și cele silite;

Că, întrucât indisponibilitatea provizorie, cu care legiuitorul a lovit proprietatea imobiliară rurală, se întemeiază pe o rațiune de înaltă ordine publică, creată atât în interesul locuitorilor, spre a'i pune la adăpostul speculațiunilor caracteristice epocilor de tranziție și fluctuațiunilor de valoare ale proprietăților, cât și în scopul de a se face imposibilă falsificarea titlurilor și a se apăra drepturile private ale statului ca proprietar, rezultă că rațiunea prohibițiunei subsistând și în cazul vânzării silite, soluțiunea trebuie să fie identică ca și pentru înstrăinările voluntare, conform principiului de analogie juridică: *ubi eadem est ratio idem jus*;

Având în vedere că art. 120 al. 2 din legea pentru organizarea Dobrogei-Nouă, nu ar fi un cuvânt pentru a se admite soluțiunea cerută de creditorul următor, deoarece acest text privește numai dreptul de preempțiune al statului în vânzările silite care se fac din oficiu conform art. 4 din lege, în urma cererii parchetului, vânzări silite având de obiect pământurile rurale ale acelor care renunțând la cetățenia română, nu s'au conformat obligațiunei ca în termen de doi ani de la renunțare să și vândă averea imobiliară rurală;

Că, tocmai înscrierea dispozițiunilor art. 120, al. 2, unde se spune că statul are dreptul de preempțiune în timp de trei luni dela adjudecarea pământurilor acelor care au renunțat la cetățenia română, este un argument în contra tezei susținute de creditorul

urmăritor, de oarece dacă legiuitorul a regulamentat exercițiul dreptului de preempțiune al statului, numai pentru vânzările silite care au loc după clarificarea regimului fonciar în Dobrogea-Nouă, aceasta însemnează că a găsit inutil să se mai preocupe de vânzările silite, cari ar putea fi cerute, înainte de clarificarea titlurilor de proprietate, considerându-le ca fiind contrarii spiritului legii;

Că, dacă legiuitorul ar fi înțeles că asemenea vânzări se pot face și în cursul anului dela promulgarea legii ar fi reglementat și pentru acest caz dreptul de preempțiune al statului, care este tot atât de necesar și răspunde aceluiaș interes de ordine publică, atât în cazul când vânzarea silită se efectuează posterior stabilirii drepturilor de proprietate, cât și în cazul când vânzarea ar putea avea loc înainte de verificarea acestor drepturi;

Că, nu s'ar putea pune pe seama unei omisiuni faptul că în textul legii nu s'a înscris nici un articol care să oprească vânzările silite, întrucât o asemenea omisiune ar fi cu totul incompatibilă cu preocuparea constantă a legiuitorului de a crea o cât mai bună organizare a proprietății imobiliare rurale în Dobrogea-Nouă;

Că, însăși principiile interpretării juridice duc la soluțiunea indisponibilității acestor imobile, dat fiind că o lege nu este numai o înlănțuire de dispozițiuni sporadice, ci este dominată de un spirit unitar, astfel încât fiecare din măsurile edictate trebuie să fie considerate în legătură cu celelalte, iar nu în mod separat, conform principiului: în civile est nisi tota lege perspecta;

Considerând că chiar în ipoteza când adjudecaturul ar declara că adjudecarea să se facă pe rizicul său, o asemenea declarațiune trebuie a fi privită ca inoperantă, dat fiind că proibițiunea din art. 115 din legea pentru organizarea Dobrogei-Nouă, nu este creată numai în interesul achizitorilor, ci este dictată de considerațiuni mai largi, iar după dispozițiunile art. 5 din codul civil, nu s'ar putea deroga pe cale de dispozițiuni particulare la legile cari interesează ordinea publică;

Având în vedere că prin înlăturarea sau amânarea urmăririi de față nu s'ar aduce, după cum se susține, o suspendare a drepturilor de creanță și acordarea în afară de lege a unui termen debitorului

urmărit, de oarece orice creanță având o valoare economică numai atât întrucât este garantată de un patrimoniu al debitorului, este evident că orice schimbări sau restricțiuni legale aduse acestui patrimoniu afectează însăși existența creanței;

Că, și în doctrina dreptului internațional este admisă că dacă anexiunea nu poate să atingă creanțele și garanțiile afectate lor, totuși se cere pentru respectarea acestor creanțe ca ele să fie compatibile cu noua organizațiune a țării (Jules Valery, *Droit international privé*, pag. 107).

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte Traian Alexandrescu, respinge ca prematură cererea creditorului urmăritor, etc.

Semnați: Traian Alexandrescu, I. G. Solomon.

Notă. — Această sentință a fost confirmată de Curtea de apel din Constanța, prin deciziunea No. 2 din 21 Ianuarie 1915.

BIBLIOGRAFIE

A apărut tomul al XI-lea al

„Dreptului civil român“

(ultimul) de d-l profesor

D. ALEXANDRESCO

Acest volum cuprinde *Prescripția* în materie civilă în materie comercială și în materie penală.

N. B. — *Opera monumentală a profesorului dela Iași, care astăzi se găsește în toate mânele, este astfel desăvârșită și completă.*

Tabla analitică a acestui volum (ultimul) cuprinde 8 coli și 1/2 de tipar.

Prețul unui volum este de **Lei 18.**

* * *

Codurile uzuale, noua ediție publicată de d-l C. Hamangiu, consilier la Curtea de apel din Craiova, într'un singur volum format mare în 4°, de aproape 600 pagini, în genul ediției franceze *de servietă* Dalloz, cuprinzând totalitatea codurilor uzuale române în vigoare cu toate modificările suferite dela promulgarea lor până în prezent.

Depozit la librăria editoare Alcalay & Comp.
Prețul volumului legal flexibil în piele, lei 25

*

În aceeaș editură a apărut acum **Codul de procedură civilă**, a doua ediție, adnotat cu doctrina și jurisprudența până la zi de d-l *Em. Dan.*

* * *

Legea măsurilor excepționale, (legea specială din 23 Decembrie 1914), de *Emil A. Frunzescu*, avocat. Un volum în 16° de 315 pagini. Editura «Librăriei Școalelor» C. Sfetea. Prețul 3 lei, ediție de lux, 5 lei